

Alles voor de virtuele- geluidenbrouwer

Reaktor blijft door zijn veelzijdigheid een ideaal platform om innovatieve synthesizers te ontwikkelen

Flesh is Veel meer dan een synthesizer, een soort "trackmaker"

Komplete 11, een softwarepakket met zowat de complete Native Instruments-productlijn, is verder uitgebreid en vanaf nu verkrijgbaar in drie versies. Sinds versie 10 van Komplete (die we bespraken in Interface 185) heeft NI niet stil gezeten. Tijd voor een overzicht en een test van alles wat nieuw is!

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl
en Eppo Schaap > eppo@interface.nl

later doen. Updates worden nu achter elkaar geïnstalleerd, waarbij je voorheen elk product afzonderlijk moest updaten. Een welkome en tijdsbesparende verbetering. Wel dient je serienummer altijd online gecheckt te worden, dus je kunt Komplete 11 niet offline installeren. Wel werkt alle software na installatie ook zonder internetverbinding.

We gaan eens kijken wat er allemaal nieuw is. We beginnen daarbij met de plug-insynth en komen dan via sample-

players en effecten bij de vele nieuwe sample-libraries en het nieuwe instrument Form.

Reaktor 6

Het heeft lang geduurd voordat deze upgrade er was, maar Reaktor 6 is dan ook compleet herzien. Reaktor is een soort bouw pakket van componenten waarmee je je eigen synthesizers en effecten kunt

bouwen. Door de jaren heen is er ook een grote community ontstaan, zodat je ook bedenksels van anderen kunt laden en gebruiken. Daarnaast gebruikt Native Instruments zelf Reaktor als basis voor een deel van hun eigen (standalone) synthesizers en effecten. De bibliotheek met bouwstenen bestaat uit eenvoudige zaken zoals oscillators, envelopes, mixers, verdelers, klokgenerators en ga zo maar door.

De basiselementen zijn herschreven, wat een betere resolutie van het geluid oplevert en een lagere processorbelasting. Daardoor is het mogelijk om complexere instrumenten te bouwen. Naast een verbeterde soundengine valt meteen de nieuwe userinterface op. Ten eerste zijn alle bibliotheken van componenten opnieuw ingedeeld en er zijn onder meer nieuwe anti-aliased oscillators, zdf-filters, envelopes, lfo's en samplermacro's bij gekomen. De interface is wat donkerder en de macro's en kabels hebben een beter

INFO

- **prijs incl.:**
 - Komplete 11 € 599,-
 - Komplete 11 Select € 199,-
 - Komplete 11 Ultimate € 1.199,-
- **upgrades:**
 - van Komplete 10 naar 11: € 199,-
 - Komplete 11 vanaf Select of NI producten: € 399,-
 - Ultimate van 10 naar 11: € 399,-
 - vanaf Select en NI Producten naar Ultimate: € 999,-
 - Ultimate vanaf Komplete 8-11 € 599,-
- **distributie:** Amptec BVBA, +32 112 81458
- **internet:** www.amptec.be
www.nativeinstruments.com

contrast, zodat je de structuur van het instrument beter kunt overzien.

Reaktor Blocks

Het nieuwe table framework bevat ook nieuwe kabeltypes en bussen, waarmee de twee werkniveaus van Reaktor meer informatie met elkaar kunnen uitwisselen. Daarnaast introduceert NI de Reaktor Blocks, geïnspireerd op modulaire synthesizersystemen. Blocks zijn eigenlijk kleine modules, gemaakt met Reaktor core-macro's, die een of meerdere basisfuncties bevatten en voorzien zijn van duidelijke in- en uitgangen. Voor kenners van modulaire systemen zitten hier veel vertrouwde componenten bij zoals vco's, vca's, envelopes, lfo's en sequencers. Hiermee kun je dus ook je eigen 'modulaire' synthesizer samenstellen.

Je moet het eigenlijk zien als een laag tussen de core macro's en de

preset-ensembles die meegeleverd worden. Wil je niet zelf ontwerpen, dan kun je met Blocks snel een complex instrument bouwen en voorzien van effecten, sequencing en geluidsbronnen. En de kant-en-klare ensembles zijn er dan voor snelle toegang tot het enorme arsenaal aan mogelijkheden dat Reaktor biedt. Deze zijn als vanouds voorzien van 'snapshots', momentopnames van de stand van alle knoppen en schuiven die daarmee een soort presets vormen.

Flesh

Het nieuwe instrument Flesh is ook gemaakt met Reaktor 6, en is de nieuwste creatie van Tim Exile, die eerder The Finger en The Hand maakte. Het is een audioreactieve performance-synthesizer, die op basis van een of meerdere samples patronen genereert en deze afspeelt met de ingebouwde synthesizers. Zo kun je uit bijvoorbeeld één

>>

test | Native Instruments Komplete 11 Ultimate softwarebundel (instruments, effecten en sample-libraries)

Kontakt vormt de basis voor de meeste 'sample based' instrumenten

Replika XT is is een zeer uitgebreide delay-unit

drumloop een complete track maken, en deze vervolgens lopen, harmonisch aanpassen en voorzien van effecten. Flesh bestaat uit drie pagina's: Samples, Sound en Harmony. Op de Samples-pagina laad je tot maximaal twaalf samples die met een software-toetsenbord of een midikeyboard kunnen worden gespeeld. Op de Sound-pagina stel je alle parameters in van de synth-engines, zoals een mono synthesizer, sampler player, poly synthesizer en een effectsectie. Op de Harmony-pagina kun je de harmonische inhoud van alle componenten variëren. De inkomende sample wordt geanalyseerd en vertaald naar pitch en transients, zodat melodien en ritmes ontstaan die gevoerd worden aan de andere modules. Spelenderwijs kom je zo al snel tot interessante resultaten.

Door middel van vijf schijven op de hoofd-pagina bepaal je de mix en afspelvolgorde. Flesh is een goed voorbeeld van de mogelijkheden en de geluidskwaliteit van Reaktor 6, en zit ook in de Select-variant van Komplete 11, waar je hem kunt gebruiken met de Reaktor Player.

Kontakt 5

Waar Reaktor de basis vormt van de meest synthesizers in Komplete, is Kontakt de basis voor de meeste 'sample based' instrumenten. Kontakt is de meest uitgebreide software-sampler die ook nog een scripting engine heeft, en een zelf in te richten user-interface. Daardoor zien instrumenten in

SPECIFICATIES

- collectie plug-ins, sampled instruments en synthesizers
- 87 producten, meer dan 18.000 klanken en meer dan 500GB aan instrumenten en effecten
- geleverd op harde schijf (Komplete 11 en Komplete 11 Ultimate) of usb (Komplete 11 Select)
- Nieuw in Komplete 11 (Ultimate)**
 - Form
 - Reaktor 6
 - Symphony Essentials
 - Kontakt 5.6
 - Una Corda
 - Session Guitarist - Strummed acoustic
 - Discovery series: India
 - Emotive Strings
 - Flesh
 - Replika XT

Kontakt er vaak levensecht uit en heb je direct toegang tot geavanceerde functies, verborgen achter eenvoudige knoppen en schuiven.

In Kontakt 5 is het Zplane Time Machine Pro algoritme toegevoegd voor hoge kwaliteit timestretching van samples. Versie 5 bevat ook interne effecten zoals Solid Bus Comp, Solid-G EQ, 37 nieuwe filtertypes, transient master en tape saturator. Verder zijn er zestien bussen voor uitgebreide routing met insert- en send-effecten en een midfile player. Kontakt 5 doet in complexiteit niet veel onder voor Reaktor maar ook hier heb je de beschikking over een arsenaal aan gesampled instrumenten (43GB). Bovendien is Kontakt intussen nog doorontwikkeld; de laatste versie 5.6 bevat onder meer gitaar-amp-simulators, extra compressors en filters, snapshots, integraties van de scripting engine met de effectslots en een aangepaste userinterface met grotere graphics en nieuwe kleurinstellingen.

Replika XT

Een nieuw effect in Komplete is Replika XT. Dit is een zeer uitgebreide delay-unit met een mooie grafische interface die de delays nauwkeurig weergeeft. Je kunt kiezen uit vijf soorten delays. Modern is een precieze, heldere en cleane delay met exact te beheersen herhalingen. Vintage Digital is een emulatie van de eerste generatie digitale delays die een crunchy, warm geluid levert bij lage sampleresoluties. Dan is er

Analogue, dat een Bucket Brigade delay emuleert, met een warme, wazige, donkere sound. De Tape Engine simuleert een tape echo, en dan is er nog Diffusion, dat een unieke soort reverb-achtige echo's maakt. Naast deze vijf delay-types bevat Replika XT nog zeven extra effecten: phaser, flanger, chorus, frequentie-shifter, filter, pitchshifter en micro-pitcher.

Sounds en instruments

Een belangrijk onderdeel van de verschillende Komplete 11 pakketten zijn natuurlijk de talloze sample-libraries. Degene die we eruit lichten zijn Una Corda, Emotive Strings, Symphony Essentials, Session Guitarist - Strummed Acoustic en India, en we sluiten af met het levendige nieuwe instrument Form.

Una Corda is een piano die het palet van Komplete aanvult aan de subtiele kant. Komplete bevat al vier complete vleugels en een rechtopstaande piano, plus de *larger than life* piano The Giant, met extreem lange snaren. De nieuwe Una Corda is genoemd naar het effect dat je bereikt op een vleugel door het linker pedaal in te drukken. De hamers schuiven dan iets naar links, en er worden minder snaren per toets aangeslagen, wat resulteert in een subtieler geluid. David Clavins en Nils Frahm bouwden een akoestische piano volgens dit principe met slechts één snaar per toets, in plaats van de twee of drie snaren in het midden en hoog van een gewone piano of vleugel.

Native Instruments samplede deze piano op drie verschillende manieren. Puur, met vilt tussen de hamers en de snaren, en in de Cotton-versie (die een wat directere attack oplevert). Niet alleen het geluid van dit instrument is uniek, de plug-in heeft ook drie effectpagina's barstensvol effecten, waarmee de klank nog eens rigoureuus kan worden aangepast. Op de eerste pagina beïnvloed je de piano aan de basis met instellingen voor harmonischen, resonantie, mechaniegeluiden en zelfs geluiden van de pianokruk en fysiek contact van de pianist met het instrument. Ook vind je hier een ambient-achtig reverse-effect dat je aan de basisklank kunt toevoegen. Op de tweede pagina regel je de pedaalrelease, halfpedaal en repedaling, de velocitycurve en de balans tussen de lage en hogere tonen op het klavier. Op pagina drie ten slotte nog een equalizer, regeling voor transiënten, compressie, stereobreedte, toevoeging van bijgeluiden als ruis, en vinylgeluiden, en een aantal convolutiegalmen, variërend van veergalm tot vroege digitale galm en alle mogelijke soorten ruimtes. Deze effecten blijken allemaal in Kontakt 5.6 aanwezig te zijn, en kun je dus ook op je eigen samples toepassen in de volledige versie van Kontakt. Dit kun je met recht 'effectbenadering 2.0' noemen.

Una Corda is een hele mooie en zinvolle aanvulling en leent zich perfect voor ballads, ambient en andere breekbare muziek, en

niet te vergeten muziek bij beeld.

Emotive Strings

Emotive Strings is een cinematografische strijkers-library waarbij het accent ligt op de emotionele, melodische en spannende aspecten van een compositie. Door gebruik van voorgeprogrammeerde en gesampled gebonden lijnen, arpeggio's en herhalende motieven ontstaan er realistische strijkerspartijen. In de interface kunnen verschillende frases worden geselecteerd en op de gewenste toonhoogte vanaf je midicontroller worden getriggerd. Uiteraard in sync met de host. De strijkers zijn opgenomen met twee microfoonposities, Stage en Far, waartussen je moet kiezen. Ook zijn er twee standen voor het stereobeeld en twee preset eq-instellingen. De bibliotheek bevat 175 frases, verdeeld in enkelvoudige ritmes en arpeggio's. In het eerste geval wordt het ritme toegepast op het hele akkoord als je meerdere tonen tegelijk speelt. In het tweede geval worden de tonen van het akkoord na elkaar gespeeld, maar Emotive Strings herkent een beperkte collectie akkoorden. Daarnaast zijn er 64 thema's in sets van vijf, waarin patronen worden gecombineerd die goed bij elkaar passen.

Emotive Strings klinkt inderdaad bijzonder realistisch en levert flink wat tijdsbesparing op. De tempo's van de frases kunnen ook worden verdubbeld of gehalveerd, hoewel je

Emotive Strings klinkt bijzonder realistisch en levert flink wat tijdsbesparing op

op half tempo wel duidelijke artefacten van het timestretchen gaat horen.

Symphony Essentials

Native Instruments bracht dit jaar in samenwerking met sample-libraryproducer

Soundiron de Sympony Series uit. Dit is een professionele orkestlibrary in vijf delen met drie ensembles (Strings, Woodwinds en Brass) en twee versies met solo-instrumenten (Woodwinds en Brass). In Komplete 11 vind je hier eenvoudiger versies van onder de naam Symphony Essentials. De vijfdelige

>>

Compleet?

Tot en met versie 10 van Komplete was Komplete Ultimate écht het complete assortiment van de Native Instruments plug-inproducten. Met uitzondering van dj-software en de software voor Maschine, want die zijn beide gekoppeld aan de hardware. Met het verschijnen van Komplete 11 Ultimate bevat de bundel echter niet meer alle producten van Native Instruments. Van de Symphonie Serie zijn in Komplete Ultimate enkel de Essential-versies opgenomen met een gedeelte van de articulaties en samples uit de volledige versie. Dat scheelt soms wel een factor 10. Gezien de prijsstelling van de volledige versies van deze producten wel begrijpelijk, maar wel goed om te weten.

Er zijn drie versies: Komplete 11, Komplete 11 Select, en Komplete 11 Ultimate. De kleinste versie,

Komplete 11 Select, bevat elf producten:

- synthesizers: Massive, Monark, Reaktor Prism, Retro Machines MK2

- sample-libraries: The Gentleman, Drumlab, Discovery Series West Africa, Vintage Organs, Scarbee Mark I
 - effecten: Solid Bus Comp en Replika
- Deze versie wordt ook gebundeld geleverd met de Kontrol-S controller/keyboards, en bezitters hiervan krijgen een gratis upgrade naar Komplete 11 Select. Select wordt geleverd op een usb-stick; een deel van de content moet worden gedownload.

Komplete 11, zeg maar de standaard-versie, bevat 45 producten. Behalve de inhoud van Select ook nog:

- synthesizers: Reaktor 6, Kontakt 5, Form, Rounds, Kontour, Absynth 5, FM8, Reaktor Spark, Polyplex, Battery 4, Una Corda, The Grandeur
- sample-libraries: The Maverick, The Giant, Abbey Road 60s drummer, Studio Drummers, Discovery Series India, Scarbee A200, Scarbee Clavinet/Planet, Session Guitarist - Strummed Acoustic, Scarbee MM Bass, Session Horns, Session

Strings, Klntic Metal

- effecten: Supercharger, Transient Master, Solid EQ, Solid Dynamics, Guitar Rig 5 Pro, Rammfire, The Finger, Reflektor en Traktor's 12

In **Komplete 11 Ultimate**, de 'volledige' versie, komt daar nog het een en ander bij:

- synthesizers: Razor, Skanner XT en Flesh
- sample-libraries: Alicia's Keys, Abbey Road 50s Drummer, Abbey Road 70s drummer, Abbey Road 80s Drummers, Abbey Road Modern drummer, Maschine Drum Selection, Discovery Series Cuba, Discovery Series Balinese Gamelan, George Duke Soul Treasures, Scarbee Funk Guitarist, Scarbee Rickenbacker Bass, Scarbee

Pre-Bass, Scarbee Pre-Bass Amped, Scarbee MM-Bass Amped, Symphony Essentials Woodwind Solo, Symphony Essentials Woodwind Ensemble, Symphony Essentials Brass Solo, Symphony Essentials Brass Ensemble, Symphony Essentials String Ensemble, Emotive Strings, Damage, Action Strikes, Rise & Hit, Action Strings, Evolve, Evolve Mutations, Evolve Mutations 2

Komplete 11 en Komplete 11 Ultimate worden nu ook op een harde schijf geleverd.

test | Native Instruments Komplete 11 Ultimate softwarebundel (instruments, effecten en sample-libraries)

indeling van de instrumentlibraries is gebleven, maar het aantal samples en articulaties is drastisch gereduceerd. Toch blijft er een interessant pakket over met orkestinstrumenten die je als ensemble en solo kunt gebruiken. In Woodwind Ensembles en Woodwinds Solo vind je fagotten, hobo's, klarinetten, dwarsfluiten en zelfs klassiek bespeelde saxofoons, die heel anders klinken dan in jazz en popmuziek. Ook is er een ensemble waarin alle houtblazers samen zijn te gebruiken. Zo werkt het in String Ensembles ook voor de strijkersecties, waarbij er naast contrabassen, cello's en altviolen twee vioolsecties zijn die elkaar qua klank aanvullen. Strijkers zijn niet solo beschikbaar, wat gezien de complexiteit van de speelwijzen van solostrijkers wel begrijpelijk is. Brass Ensemble en Brass Solo bevatten een kwartet, twee hoornsecties, trompet, trombone en tuba.

Er zijn per instrument maximaal acht articulaties beschikbaar, althans zo lijkt het in de interface. Als je in het menu echter op Edit klikt, blijken er nog een aantal verborgen te zitten, die je ook aan de key switches kunt toewijzen of via je midi-controller kunt activeren. Onder de articulaties vind je ook swells, crescendo's en decrescendo's, die jammer genoeg niet in snelheid regelbaar zijn, hoewel er in een aantal gevallen wel verschillende lengteversies zijn. De grote versies in de Symphony Series maken wel gebruik van timestretching bij dit soort articulaties, zodat de lengte kan worden aangepast. In de interface kun je de totaal-klank echter regelen met vier sliders, waaronder ook Tightness. Dit bepaalt waar de sample start, zodat je in de meeste gevallen toch de lengte van een swell of fall binnen bepaalde grenzen kunt beïnvloeden.

De klank van de Symphonic Essentials is professioneel, heeft voldoende diepte en is van een heel andere orde dan de orkestinstrumenten die al jaren lang in de standaard fabriekslibrary van Kontakt zitten.

Session Guitarist - Strummed Acoustic

Strummed Acoustic is een pattern-based gitaarlibrary voor realistische akoestische slaggitarpartijen. De samples zijn gemaakt met een originele vintage Martin D-35 uit 1973. Door de professionele opname en de akoestiek van de opnameruimte krijg je een gitaargeluid dat helemaal af is. Mixen met dit instrument is zeker geen straf. De speelpatronen worden gekozen met key switches, en als je akkoorden speelt, volgt de virtuele gitarist je harmonieën in sync met de host. De gitaar kan in stereo worden weergegeven en in een True Doubling mode, waarin je twee gitaren hoort die ook echt beide live zijn ingespeeld. In deze laatste stand kun je de twee gitaristen zelfs verschillende akkoordliggingen laten spelen. Er is ook een effectsectie met eq en compressie, en de

In Symphony Essentials kun je de articulaties zelf toewijzen.

mogelijkheid de hoge en lage doubling-partijen te mixen.

De library van Strummed Acoustic bevat 102 patterns, gespeeld door studiogitarist Floryan Koerber. Daarnaast zijn er 31 songs, met een combinatie van bij elkaar passende patterns. De afspelingengine werkt flexibel. Je kunt naadloos tussen patterns overschakelen tijdens het spelen zonder glitches en ook de dynamiek is goed te doseren. Ook worden er heel veel akkoordsoorten herkend. Het kost moeite om een (complex) akkoord te vinden dat het programma niet kende. De begeleidingen voelen ook nooit onnatuurlijk of statisch aan. In dat opzicht zou je hier wel van een 'begeleidingsautomaat 2.0' kunnen spreken. De tempo's kunnen naar hartenlust worden gevarieerd zonder dat de geluidskwaliteit er onder gaat lijden.

India

India is de volgende stap in de Discovery Series met geluiden van andere werelddelen, waar Komplete er al meerdere van bevat. De library bestaat uit een collectie van multi-sample-instrumenten, gebaseerd op traditionele technieken, zodat je authentieke Indiase elementen aan je productie kunt toevoegen. Er zijn drie onderdelen.

Realistische akoestische ritmegitaar

- Ensemble is een enkelvoudig Kontakt-instrument met een aantal percussie-instrumenten en melodische instrumenten, waarmee je een compleet Indiaas ensemble vanaf één klavier kunt produceren. De instrumenten bevatten patterns, enkelvoudige hits en tonen die over het hele klavier zijn verdeeld.
- Percussion bevat enkelvoudige instrumenten die elk één percussie-instrument aan boord hebben, zoals dhol, dholak, ghatam, kanjira en mridangam. Hierdoor kunnen er meer speelnuesances worden opgenomen. Hier vind je patterns, fills en enkelvoudige hits.
- Melodic biedt losse melodische instrumenten die normaal vanaf het klavier kunnen worden bespeeld, en ook toegevoegde versieringen (zoals slides) en ingebouwde tanpura-drones hebben. Enkele voorbeelden: het blaasinstrument bansuri, de snaar-instrumenten santur, sitar, tanpura, tumbi en een klein harmonium.
India klinkt levensecht, alsof je zelf in het ensemble zit. Dit zijn stijlen die lang niet bij iedere westerling bekend zijn, en vormen dus een welkome aanvulling als je een geloofwaardig Indiaas tintje aan je muziek wilt toevoegen.

Form

Reaktor blijft door zijn veelzijdigheid een ideaal platform om innovatieve synthesizers te ontwikkelen. Form is daar een mooi voorbeeld van. Form werkt met granulaire synthese, maar anders uitgewerkt dan in de andere granulaire Reaktor instrumenten. Het principe is dat je een sample laadt en deze in verschillende delen kunt lopen, maar deze onderdelen ook op diverse manieren kunt doorlopen. Het resultaat is dat je van die sample totaal iets anders kunt maken. Form analyseert ook de toonhoogte en structuur van de sample op granulaire basis, >>

test | Native Instruments Komplete 11 Ultimate softwarebundel (instruments, effecten en sample-libraries)

waardoor je deze op alle toonhoogtes en in alle snelheden kunt spelen.

Op het tabblad Sound bevinden zich een aantal bekende en minder bekende effecten, waarmee de klank verregaand kan worden beïnvloed. Je kunt de toonhoogte en formant van de sample-oscillator regelen plus volume en pan. Maar er is ook een additieve oscillator. Deze kan traploos van sinus tot blokgolf worden ingesteld en in toonhoogte ten opzichte van de samples worden veranderd. Nuttig om bijvoorbeeld een subbas toe te voegen, maar zijn frequentie wordt ook gebruikt voor frequentiemodulatie op de sample-oscillator toepast. In dat geval kun je hem ook onhoorbaar maken en alleen als modulatiebron gebruiken.

De sectie OSC FX bevat de meest ingrijpende effecten, zoals deform, shaper, fm, stereo en multiply. Hiermee wordt diep op de klank ingegrepen, en ik zou dit eigenlijk geen aanvullende effecten willen noemen. Het is lastig om te beschrijven wat ze allemaal precies doen, maar er gebeurt van alles met formanten, fase-harmonischen en de toonhoogte. Multiply doet denken aan de sync-functie op analoge synthesizers. Form heeft ook traditionele low pass-, high pass- en notch-filters. Als je van de laatste de cutoff-frequentie moduleert met een lfo, ontstaat er een phasing-effect.

Totaal ander leven

Op het tabblad Effects vind je delay, reverb, compressie en warmth met digitale of buizenverzadiging. Het leukste effect is hier echter frequency shaping, waarmee je het geluid dubbel kunt filteren, afhankelijk van de breedte van de twee beschikbare banden. Dit zijn twee bijzonder krachtige bandfilters die je aan alle kanten kunt moduleren, maar ook rechtstreeks met de muis dynamisch kunt besturen.

Onderin de interface vind je nog drie belangrijke secties. Je stelt er de totale snelheid in, waarmee de sample wordt doorlopen; er is een display waarmee je naar de Curve Editor gaat, en in de performance-sectie bewaar je twaalf variaties van de klank die je als één preset opslaat. De variaties kunnen met toetsen in een zelfgekozen octaaf op je klavier worden geactiveerd. In Multi mode is het zelfs mogelijk vier van deze variaties te stapelen en tegelijk te bespelen.

Het grootste deel van de parameters in Form kan worden gemoduleerd met twee envelopes, twee lfo's en een sidechain modulator. Die laatste combineert twee modulatiebronnen op verschillende manieren om weer een andere parameter te beïnvloeden. Parameters kunnen elkaar ook wederzijds beïnvloeden via cross-modulatie. Als je op een parameter rechtsklikt, kun je ook direct een knop op je midicontroller koppelen, maar misschien is het handiger

Met Form kun je digitale glitchy, grommende, schreeuwende, bewegende en ruwe sounds maken.

om dit te doen met de vier macroknoppen onder in de interface. Hieraan kun je namelijk meer dan één parameter koppelen, en zo met één knop een modulatieschema creëren dat net zo complex wordt als je zelf wilt.

Samples gaan in Form een totaal ander leven leiden. Je kunt er digitale glitchy, grommende, schreeuwende, bewegende en ruwe sounds mee maken. Traditionele leads, bassen en pads zijn ook mogelijk, maar hebben altijd een dikke rauwe rand en een digitale sfeer. Presetnamen als Rumble Grumble, Dumpfi, Plucky Nasty en Pseudo sync zijn veelzeggend.

Door het oneindig aantal manieren waarop je je door een sample kunt bewegen en het feit dat je eigen samples van maximaal 30 seconden kunt laden, is de toepassing breed. De kracht van Form ligt in bewegende loops die alle kanten op worden verbogen en extreme klankkleurveranderingen van de bestaande samples. Ook kun je er unieke soundscapes mee maken. Eén van de stijlen waarin Form zich perfect thuis voelt, is dubstep, maar je kunt er veel meer mee.

Conclusie

In vergelijking met Komplete 10 zitten de meeste vernieuwingen dit keer in de twee belangrijkste synthesizers, Reaktor 6 en Kontakt 5.6, en het nieuwe instrument Form. Daarnaast zijn er enkele extra synths zoals Flesh en de nieuwe delay Replika XT. Ook op het gebied van sample-libraries is er allerlei moois toegevoegd; gelukkig vooral libraries met een iets andere benadering dan wat al in

Komplete 10 zat, zoals Una Corda, Strummed Acoustic en Emotive Strings. Allemaal goed klinkende en mooie vernieuwingen. Komplete 11 heeft daarmee als vanouds enorm veel te bieden, maar of je het ook allemaal nodig hebt of gebruikt is natuurlijk de vraag. Reaktor vraagt veel aandacht en toewijding, en eigenlijk geldt hetzelfde als je serieus aan de slag wilt met Kontakt. Gebruik je meer presets en of sample-instrumenten, dan is een upgrade naar versie 11 wellicht minder essentieel. Immers niet alle synthesizers profiteren al van de vernieuwde Reaktor Engine. Als dat wel het geval is, dan is te hopen dat deze als updates beschikbaar komen voor wie Komplete 11 heeft aangeschaft. De sound van Native Instruments producten is uitstekend, maar het is natuurlijk ook niet verkeerd om die te combineren met het klankkarakter van andere fabrikanten. Met Komplete 11 haal je wel een gigantisch assortiment aan geluiden, processing tools en effecten in huis die weinig te wensen overlaet. ■

HET OORDEEL

- Reaktor 6 en Blocks goed bruikbaar
 - verbeterde soundengine Reaktor
 - veel detailverbeteringen
 - Kontakt 5.6 biedt veel nieuwe mogelijkheden
 - unieke mogelijkheden met Form
 - Strummed Acoustic klinkt erg realistisch en natuurlijk
 - diepe klank van Symphonic Essentials
- de bundel is niet echt 'compleet'
 - niet alle instrumenten zijn vernieuwd
 - beheer, zoeken en sorteren van libraries in Kontakt nog steeds spartaans
 - timestretching in Emotive Strings duidelijk hoorbaar